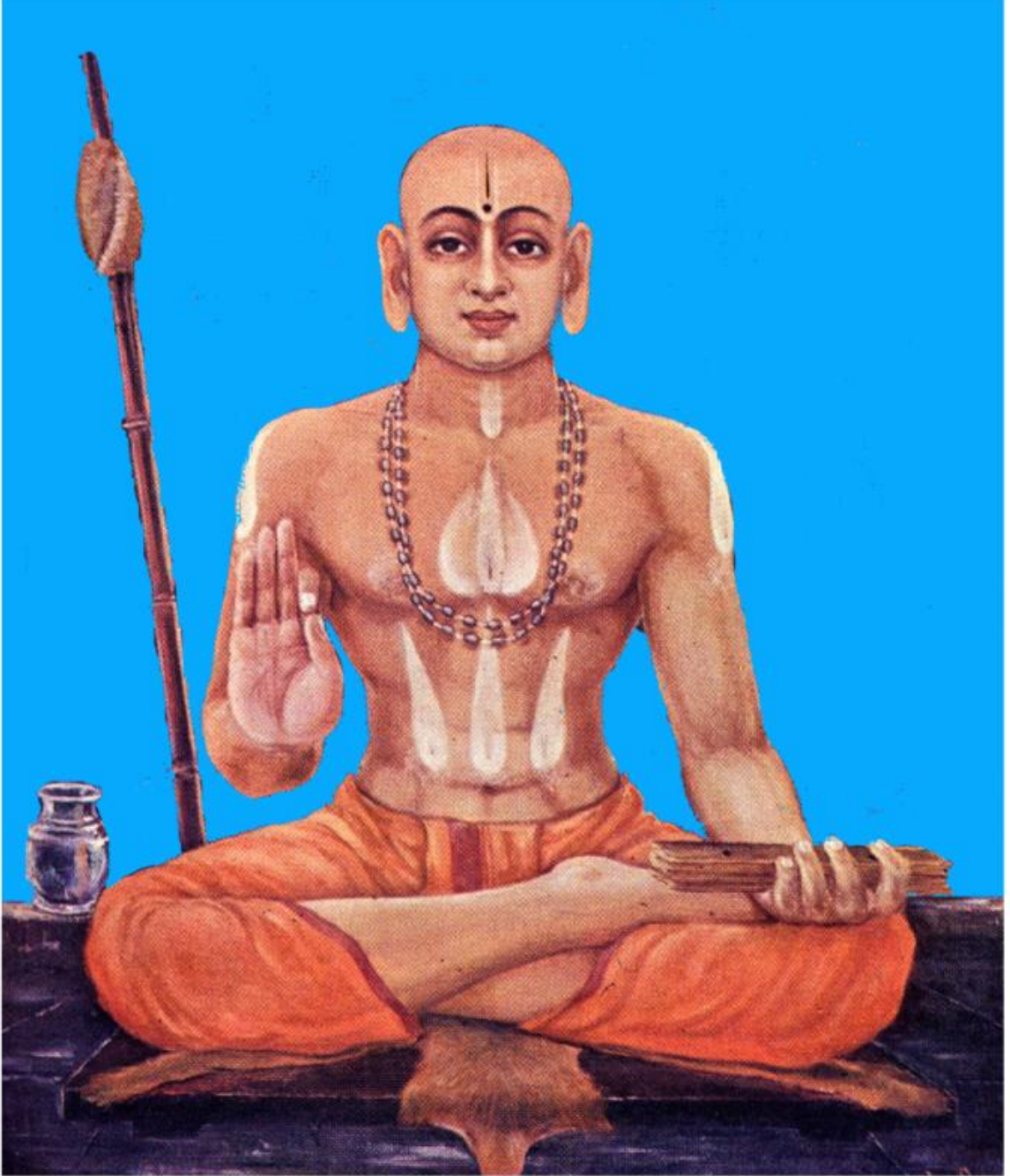

|| ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯಃ ||

Tracking:

Sr	Date	Remarks	By
1	24/5/2012	Typing Started on	H K Srinivasa Rao
2	29/5/2012	Typing Ended on	H K Srinivasa Rao
3	03/09/2012	First Proof Reading & correction	B S Pavan & H K Srinivasa Ra

|| ಶ್ರೀ ಹಯವದನ ರಂಗವಿಠಲ ಗೋಪೀನಾಥೋ ವಿಜಯತೇ ||

Blessed by Lord and with His divine grace, we are pleased to publish this Magnanimous Work of Sri Acharya Madhwa. It is a humble effort to make available this Great work to Sadhakas who are interested in the noble path of propagating Acharya Madhwa's Philosophy.

With great humility, we solicit the readers to bring to our notice any inadvertant typographical mistakes that could have crept in, despite great care. We would be pleased to incorporate such corrections in the next versions. Users can contact us, for editable version, to facilitate any value additions.

Contact: H K SRINIVASA RAO, NO 26, 2ND FLOOR, 15TH CROSS, NEAR VIDHYAPEETA CIRCLE, ASHOKANAGAR, BANGALORE 560050. PH NO. 26615951, 9901971176, 8095551774, Email : srkarc@gmail.com

ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು

ಜನ್ಮಾಂತರದ ಸುಕೃತದ ಫಲವಾಗಿ ಮಧ್ವಮತದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಲು, ಪ್ರೇಮಮೂರ್ತಿಗಳಾಗಿ ನನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾದ, ಈ ಸಾಧನೆಗೆ ಅವಕಾಶಮಾಡಿದ, ನನ್ನ ಪೂಜ್ಯ ಮಾತಾ ಪಿತೃಗಳಾದ, ದಿವಂಗತರಾದ ಲಲಿತಮ್ಮ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣರಾವ್ ಹೆಚ್ ಆರ್ ಅವರ ಸವಿ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಈ "ಸರ್ವಮೂಲ ಯಜ್ಞ"

“ಮಾತೃದೇವೋ ಭವ-ಪಿತೃದೇವೋಭವ - ಆಚಾರ್ಯದೇವೋಭವ”

ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿರುವ ಅನುನಾಸಿಕದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯು, ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವಾಗ, ಅದರ ಜ್ಞಾನದ ಗಂಧವೇ ಇಲ್ಲದವರಂತೆ, ಕನ್ನಡಿಗರು ಇದನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿರುವುದು ಆಶ್ಚರ್ಯಜನಕವಾಗಿದೆ. ಸರಿಯಾದ ಉಚ್ಚಾರಣೆಗಾಗಿ, ಸರಿಯಾದ ಅನುಸ್ವಾರಗಳು ಅವಶ್ಯಕ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಶ್ರಮವಹಿಸಿ, ಸರಿಯಾದ ಅನುನಾಸಿಕ, ಅನುಸ್ವಾರಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಓದುಗರು ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗಿ ಕೋರುತ್ತೇವೆ.

ಗ್ರಂಥ ಋಣ: ವ್ಯಾಸನಕೆರೆ ಪ್ರಭಿಜ್ಞನಾಚಾರ್ಯರಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿತವಾದ ಸರ್ವಮೂಲಗ್ರಂಥಗಳು.

|| ಅಥರ್ವಣೋಪನಿಷದ್ಭಾಷ್ಯಮ್ ||

ಭಾ-ಆನಂದಮಜರಂ ನಿತ್ಯಮಜಮಕ್ಷಯಮಚ್ಯುತಮ್ |
ಅನಂತಶಕ್ತಿಂ ಸರ್ವಜ್ಞಂ ನಮಸ್ಯೇ ಪುರುಷೋತ್ತಮಮ್ ||

|| ಅಥರ್ವಣೋಪನಿಷದ್ ||

ಬ್ರಹ್ಮಾದೇವಾನಾಂ ಪ್ರಥಮಃ ಸಮ್ಭೂವ ವಿಶ್ವಸ್ಯ ಕರ್ತಾ ಭುವನಸ್ಯ ಗೋಪ್ತಾ |
ಸ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾಂ ಸರ್ವವಿದ್ಯಾಪ್ರತಿಷ್ಠಾಮಥರ್ವಾಯ ಜ್ಯೇಷ್ಠಪುತ್ರಾಯ ಪ್ರಾಹ || 01 ||

ಭಾ- 'ಮನೋವೈವಸ್ವತಸ್ಯಾದಾವರ್ಥರ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಣೋಽಜನಿ |
ಮಿತ್ರಶ್ಚ ವರುಣಶ್ಚಾಥೋ ಪ್ರಹೇತಿರ್ಹೇತಿರೇವ ಚ ||

ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಪ್ರಥಮೇ ಕಲ್ಪೇ ಶಿವಃ ಪ್ರಥಮಜಃ ಸ್ಮೃತಃ |
ಸನಕಾದ್ಯಾಸ್ತು ವಾರಾಹೇ ಬ್ರಹ್ಮಾ ವಿಷ್ಣೋಃ ಸುತೋಽಗ್ರಜಃ' ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಡೇ |

ಅಥರ್ವಣೇ ಯಾಂ ಪ್ರವದೇತ ಬ್ರಹ್ಮಾಥರ್ವಾ ತಾಂ ಪುರೋವಾಚಾಙ್ಗರೇ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾಮ್ |
ಸ ಭಾರದ್ವಾಜಾಯ ಸತ್ಯವಹಾಯ ಪ್ರಾಹ ಭಾರದ್ವಾಜೋಽಙ್ಗರಸೇ ಪರಾವರಾಮ್ || 02 ||

ಶೌನಕೋ ಹ ವೈ ಮಹಾಶಾಲೋಽಙ್ಗರಸಂ ವಿಧಿವದುಪಸನ್ನಃ ಪಪ್ರಚ್ಛ |
ಕಸ್ಮಿನ್ನು ಭಗವೋ ವಿಜ್ಞಾತೇ ಸರ್ವಮಿದಂ ವಿಜ್ಞಾತಂ ಭವತೀತಿ || 03 ||

ತಸ್ಮೈ ಸ ಹೋವಾಚ || ದ್ವೇ ವಿದ್ಯೇ ವೇದಿತವ್ಯೇ ಇತಿ ಹ ಸ್ಮ ಯದ್ಬ್ರಹ್ಮವಿದೋ ವದಂತಿ |
ಪರಾ ಚೈವಾಪರಾ ಚ || 04 ||

ತತ್ರಾಪರಾ | ಋಗ್ವೇದೋ ಯಜುರ್ವೇದಃ ಸಾಮವೇದೋಽಥರ್ವವೇದಃ ಶಿಕ್ಷಾ ಕಲ್ಪೋ
ವ್ಯಾಕರಣಂ ನಿರುಕ್ತಂ ಛಂದೋ ಜ್ಯೋತಿಷಮಿತಿ ||
ಅಥ ಪರಾ ಯಯಾ ತದಕ್ಷರಮಧಿಗಮ್ಯತೇ || 05 ||

‘ಋಗಾದ್ಯಾ ಅಪರಾ ವಿದ್ಯಾ ಯದಾ ವಿಷ್ಣೋರ್ನ ವಾಚಕಾಃ |
ತಾ ಏವ ಪರಮಾ ವಿದ್ಯಾ ಯದಾ ವಿಷ್ಣೋಸ್ತು ವಾಚಕಾ’ || ಇತಿ
ಪರಮಸಂಹಿತಾಯಾಮ್ |

ಯತ್ ತದದ್ರೇಶ್ಯಮಗ್ರಾಹ್ಯಮಗೋತ್ರಮವರ್ಣಮಚಕ್ಷುಃಶ್ಶೋತ್ರಂ ತದಪಾಣಿಪಾದಮ್ |
ನಿತ್ಯಂ ವಿಭುಂ ಸರ್ವಗತಂ ಸುಸೂಕ್ಷ್ಮಂ ತದವ್ಯಯಂ ಯದ್ಭೂತಯೋನಿಂ ಪರಿಪಶ್ಯಂತಿ ಧೀರಾಃ ||

ಭಾ - ‘ಋಗ್ವಹೌತ್ರೇಣ ಶಂಸಂತಿ ತಥೌದ್ಗಾತ್ಯಃ ಸ್ತುವಂತಿ ಯೇ |
ವಿಷ್ಣುಮೇವ ತಥಾ ತಸ್ಮೈ ಯುಜರ್ಭಿರಪಿ ಜುಹ್ವತಿ ||

ಸ್ತುವನ್ತ್ಯಾಥರ್ವಣಶ್ಚೈನಂ ಸೇತಿಹಾರಪುರಾಣಕೈಃ |
ನ ವಿಷ್ಣುಸದೃಶಂ ಕಿಞ್ಚಿತ್ ಪರಮಂ ವಾಸಪಿ ಮನ್ವತೇ |
ಸರ್ವೋತ್ತಮಂ ತಂ ಜಾನಂತಸೇ ಹಿ ಭಾಗವತೋತ್ತಮಾಃ ||’

‘ವೇದೇ ರಾಮಾಯಣೇ ಚೈವ ಪುರಾಣೇ ಭಾರತೇ ತಥಾ |
ಆದವಂತೇ ಚ ಮಧ್ಯೇ ಚ ವಿಷ್ಣುಃ ಸರ್ವತ್ರ ಗೀಯತೇ ||’

‘ಏತದಂತೇ ಚ ಮಧ್ಯೇ ಚ ಬ್ರಹ್ಮವೋಕ್ತಾ ವಿಜಾನತಾಮ್ |
ಋಗಾದಿ ಪಞ್ಚಧಾ ಸಂಸ್ಥಂ ಶಬ್ದಬ್ರಹ್ಮ ಪ್ರಶಾಮ್ಯತಿ ||

ಯಂ ವಾಕೇಷ್ಟನುವಾಕೇಷು ನಿಷತ್ಸೂಪನಿಷತ್ಸು ಚ |
ಸ್ತುವಂತಿ ಸತ್ಯಕರ್ಮಾಣಂ ಸತ್ಯಂ ಸತ್ಯೇಷು ಸಾಮಸು’ ||

‘ಸರ್ವೇ ವೇದಾ ಯತ್ಪದಮಾಮನಂತಿ ತಪಾಂಸಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಚ ಯದ್ವದಂತಿ |
ಯದಿಚ್ಛಂತೋ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಂ ಚರಂತಿ ತತ್ತೇ ಪದಂ ಸಜ್ಞಹೇಣ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯೇ ’ ||

‘ವೇದೈಶ್ಚ ಸರ್ವೈರಹಮೇವ ವೇದ್ಯೋ ವೇದಾಂತಕೃದ್ವೇದವಿದೇವ ಚಾಹಮ್’ ||
ಇತಿ ಚ ಭಾರತೇ |

‘ಚತುರ್ದಶಮಹಾವಿದ್ಯಾಸ್ಥಾನಾನಿ ವೇದಿತವ್ಯಾನಿ ಭವಂತಿ’ ಇತಿ ಮೂಲಶ್ರುತಿಃ |
‘ಪಞ್ಚರಾತ್ರಮೃಗಾದ್ಯಾಶ್ಚ ಸರ್ವಮೇಕಂ ಪುರಾಸಭವತ್ |
ಮೂಲವೇದ ಇತಿ ಹ್ಯಾಖ್ಯಾ ಕಾಲೇ ಕೃತಯುಗೇ ತದಾ ||

ನೈವರ್ಕ್ಸಾಮಾದಿನಾಮಾನಿ ತದಾ ವೇದಸ್ಯ ಚಾಭವನ್ |
ನೈವ ಚೇನ್ಪಾದಿನಾಮಾನಿ ವಿಷ್ಣೋರನ್ಯತ್ರ ಕುತ್ರಚಿತ್ ||

ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರೇನ್ವಪೂರ್ವೈಸ್ತು ನಾಮಭಿಃ ಪ್ರೋಚ್ಯತೇ ಹರಿಃ |
ದೇವತಾತ್ವೇನ ಚೇಜ್ಯಃ ಸ ಬ್ರಹ್ಮಾದ್ಯಾ ಮನುನಾಮಕಾಃ ||

ವಕ್ತೃತ್ವೇನ ಪಿತೃತ್ವೇನ ಕಾರಿತ್ವೇನೈವ ಚಾದರಾತ್ |
ಇಜ್ಯಂತೇ ದೇವತಾಃ ಸರ್ವಾ ನ ತು ದೇವತಯಾ ಕ್ವಚಿತ್ ||

ಅನನ್ಯಯಾಜಿನಸ್ತೇ ತು ತಸ್ಮಾತ್ ಕಾರ್ತಯುಗಾ ಜನಾಃ |
ಪ್ರಾಪ್ತವಂತಿ ಹರಿಂ ತಂ ಚ ತಸ್ಮಾದ್ವೇದೇ ನ ಕಿಂಚನ ||

ಪರಾವರ್ಯಂ ಹರೇರ್ಯಸ್ಯಾದುತ್ಥಿತಾಸ್ತುರಗಾನನಾತ್ |
ಋಗಾದ್ಯಾ ಅನುವ್ಯಾಖ್ಯಾಂತಾಸ್ತಸ್ಮಾತ್ ಸರ್ವೈರ್ಹರಿಂ ಯಜೇತ್ ||

ತಸ್ಮಾದ್ಬ್ರಹ್ಮಾದಯಃ ಸರ್ವೇ ಮನವೋ ಮಾನವಾಸ್ತಥಾ |
ಯಜಂತಿ ಸರ್ವವೇದೈಸ್ತಂ ಜಾನಂತಿ ಚ ವಿನಿಶ್ಚಯಾತ್ ||

ಅಶಕ್ತಃ ಪಞ್ಚರಾತ್ರೇಣ ಋಗಾದ್ಯೈರ್ವಾಸಥ ತಂ ಯಜೇತ್ |
ಋಗಾದ್ಯೈರೇವ ಸರ್ವತ್ರ ತೈರ್ಭಿನ್ನೈರಿಷ್ಟೋ ಜನೈರ್ಹರಿಃ ||

ದ್ವಾಪರೀಯೈರ್ಜನೈರ್ವಿಷ್ಟುಃ ಪಞ್ಚರಾತ್ರೈಸ್ತು ಕೇವಲೈಃ |
ಕಲೌ ತು ನಾಮಮಾತ್ರೇಣ ಪೂಜ್ಯತೇ ಭಗವಾನ್ ಹರಿಃ ||

ಏಕೋ ವೇದಃ ಕೃತೇ ಹ್ಯಾಸೀತ್ ತ್ರೇತಾಯಾಂ ಸ ತ್ರಿಧಾಸಭವತ್ |
ಸ ಏವ ಪಞ್ಚಧಾ ಜಾತೋ ದ್ವಾಪರಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ವೈ ಯುಗಮ್ ||

ಉತ್ಪನ್ನಃ ಸ ಕಲಿಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ವೇದಃ ಪ್ರಾಯೇಣ ಸರ್ವಶಃ |
ಮುಖ್ಯೋ ಧರ್ಮಃ ಕಾರ್ತಯುಗೋ ವರ್ತಿಸತವ್ಯಃ ಕಲಾವಪಿ ||

ತ್ರೇತಾದೌ ತದಶಕ್ಯಾ ಹಿ ಧರ್ಮೋಽನ್ಯಃ ಸಮ್ಪ್ರಕೀರ್ತಿಸತಃ |
ಕೃತೇ ಭಾಗವತಾಃ ಸರ್ವೇ ವೇದಾಶ್ಚ ಪುರುಷಾಸ್ತಥಾ ||

ತ್ರೇತಾಯಾಂ ಭಿನ್ನವಿಷಯಾಸ್ತತಸ್ತೈವಿದ್ಯತಾಂ ಗತಾಃ |
ತಸ್ಮಾದೇಕಃ ಸರ್ವವೇದೈರ್ಜ್ಞೇಯೋ ವಿಷ್ಣುಃ ಸನಾತನಃ |
ಪೂಜ್ಯೋ ಯಜ್ಞೈಃ ಸೋಪಚಾರೈರ್ಧೈರ್ಯೋ ವನ್ವಶ್ಚ ಸರ್ವದಾ ||'
ಇತ್ಯಾದಿ ನಾರಾಯಣಸಂಹಿತಾಯಾಮ್ ||

'ವೇದಾವಾದಾಶ್ಚಾನುಯುಗಂ ಹ್ರಸಂತೀತಿ ಹಿ ನಃ ಶ್ರುತಿಃ |' ಇತಿ ಭಾರತೇ |
'ವೇದೈಶ್ಚ ಪಞ್ಚರಾತ್ರೈಶ್ಚ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಯಜ್ಞೈಸ್ತಥೈವ ಚ |
ದೃಶ್ಯೋಽಹಂ ನಾನೃಥಾ ದೃಶ್ಯೋ ವರ್ಷಕೋಟಿಶತ್ಯೈರಪಿ ||' ಇತ್ಯಾದಿ ವಾರಾಹೇ |

ಅತ್ರಾಪಿ 'ತದೇತತ್ಸತ್ಯಂ ಮನ್ವೇಷು ಕರ್ಮಾಣಿ ಕವಯೋ ಯಾನ್ಯಪಶ್ಯನ್ |'
ಇತ್ಯಾದಿನಾ ಕರ್ಮವಿಷಯಾಮಪರವಿದ್ಯಾಮುಕ್ತಾ 'ಯೇನಾಕ್ಷರಂ ಪುರುಷಂ ವೇದ
ಸತ್ಯಂ ಪ್ರೋವಾಚ ತಾಂ ತತ್ತ ತೋ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾಮ್' ಇತ್ಯಾರಭ್ಯಾಧರ್ವಣಾನೇವ
ಮನ್ತ್ರಾನ್ ಪರವಿದ್ಯಾತ್ವೇನಾಹ | ಚತುರ್ವೇದಸಂಸ್ಕಾರವತಾಮೇವ ಚ
ವಿದ್ಯಾಯಾಮಧಿಕಾರ ಉಕ್ತಃ -'ತೇಷಾಮೇವೈತಾಂ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾಂ ವದೇತ
ಶಿರೋವ್ರತಂ ವಿಧಿವದ್ಯೈಸ್ತು ಚೀರ್ಣಮ್' ಇತಿ | ಶಿರೋವ್ರತಮಿತ್ಯುಪಲಕ್ಷಣತ್ವೇನ |

'ಸ್ವವೇದವ್ರತಯುಕ್ತಸ್ಯ ಸರ್ವವೇದಗತಾಸ್ವಪಿ |
ಅಧಿಕಾರೋಽಸ್ತಿ ವಿದ್ಯಾಸು ನಾವೇದವ್ರತಿನಃ ಕ್ವಚಿತ್ ||' ಇತಿ ವ್ಯಾಸಸ್ಮೃತೌ |

ಯಥೋರ್ಣನಾಭಿಃ ಸೃಜತೇ ಗೃಹ್ಣತೇ ಚ ಯಥಾ ಪೃಥಿವ್ಯಾಮೋಷಧಯಃ ಸಮ್ಭವಂತಿ |
ಯಥಾಸತಃ ಪುರುಷಾತ್ ಕೇಶಲೋಮಾನಿ ತಥಾಽಕ್ಷರಾತ್ ಸಮ್ಭವತೀಹ ವಿಶ್ವಮ್ || 07 ||

ತಪಸಾ ಜೀಯತೇ ಬ್ರಹ್ಮ ತತೋಽನ್ನಮಭಿಜಾಯತೇ |

ಅನ್ನಾತ್ ಪ್ರಾಣೋ ಮನಃ ಸತ್ಯಂ ಲೋಕಾಃ ಕರ್ಮಸು ಚಾಮೃತಮ್ || 08 ||

ಯಃ ಸರ್ವಜ್ಞಃ ಸರ್ವವಿದ್ ಯಸ್ಯ ಜ್ಞಾನಮಯಂ ತಪಃ |

ತಸ್ಮಾದೇತದ್ ಬ್ರಹ್ಮ ನಾಮರೂಪಮನ್ನಂ ಚ ಜಾಯತೇ || 09 ||

ಏತದ್ಬ್ರಹ್ಮ ಚತುರ್ಮುಖಃ ||

ತದೇತತ್ ಸತ್ಯಮ್ |

ಮನ್ತ್ರೇಷು ಕರ್ಮಾಣಿ ಕವಯೋ ಯಾನ್ಯಪಶ್ಯಂಸ್ತಾನಿ ತ್ರೇತಾಯಾಂ ಬಹುಧಾ ಸಂತಾನಿ|

ತಾನ್ಯಾಚರಥ ನಿಯತಂ ಸತ್ಯಕಾಮಾ ಏಷ ವಃ ಪನ್ನಾಃ ಸುಕೃತಸ್ಯ ಲೋಕೇ || 01 ||

ಭಾ - ತದೇತತ್ಸತ್ಯಂ ಭಗವಾನ್ | ತತ್ಕಾಮಾಃ ಕರ್ಮಾಣ್ಯಾಚರಥ | ತದಾ ಸಾಽಪಿ

ಪರವಿದ್ಯಾ| ಅನ್ಯಥಾ 'ಷ್ಲವಾ ಹ್ಯೇತೇ ಅದೃಥಾ ಯಜ್ಞರೂಪಾಃ' | ಭಗವದ್ವಿಷಯತ್ವೇನ

ಕೃತೇ ಏಷ ವಃ ಪುಣ್ಯಃ ಸುಕೃತೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಃ | ಪರಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಃ |

'ನಿಷ್ಕಾಮಂ ಜ್ಞಾನಪೂರ್ವಂ ತು ನಿವೃತ್ತಮಿಹ ಚೋಚ್ಯತೇ |

ನಿವೃತ್ತಂ ಸೇವಮಾನಸ್ತು ಬ್ರಹ್ಮಾಭ್ಯೇತಿ ಸನಾತನಮ್' || ಇತಿ ವ್ಯಾಸಸ್ಮೃತೌ |

'ಸ ಯ ಆತ್ಮಾನಮೇವ ಲೋಕಮುಪಾಸ್ತೇ ನ ಹಾಸ್ಯ ಕರ್ಮ ಕ್ಷೀಯತೇ'ಇತಿ ಚ ಶ್ರುತಿಃ|

'ಸಹಯಜ್ಞಾಃ ಪ್ರಜಾಃ ಸೃಷ್ಟ್ವಾ' ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ,

'ಏವಂ ಪ್ರವರ್ತೀತಂ ಚಕ್ರಂ ನಾನುವರ್ತಯತೀಹ ಯಃ |

ಅಘಾಯುರಿನ್ಸಿಯಾರಾಮೋ ಮೋಘಂ ಪಾರ್ಥ ಸ ಜೀವತಿ' ಇತಿ ಚ |

'ಯಾನ್ತಿ ಮದ್ಯಾಜಿನೋಽಪಿ ಮಾಮ್' ಇತಿ ಚ |

'ಅಹಂ ಹಿ ಸರ್ವಯಜ್ಞಾನಾಂ ಭೋಕ್ತಾ ಚ ಪ್ರಭುರೇವ ಚ |

ನ ತು ಮಾಮಭಿಜಾನಂತಿ ತತ್ತ್ವೇನಾತಶ್ಚವಂತಿ ತೇ' || ಇತಿ ಚ |

'ಯಸ್ತಾ ತ್ಮರತಿಃ' ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಽಪಿ 'ಕುರ್ಯಾದ್ವಿದ್ವಾಂಸ್ತಥಾಽಸಕ್ತಃ'

ಇತ್ಯೇವೋಕ್ತತ್ವಾಚ್ಚ |

'ಯೇ ತ್ವೇತದಭ್ಯಸೂಯಂತೋ ನಾನುತಿಷ್ಠಂತಿ ಮೇ ಮತಮ್ |

ಸರ್ವಜ್ಞಾನವಿಮೂಢಾಂಸ್ತಾನ್ ವಿಧಿ ನಷ್ಟಾನಚೇತಸಃ ||' ಇತಿ ಚ |

‘ಲೋಕೇಸ್ಮಿನ್ ದ್ವಿವಿಧಾ ನಿಷ್ಠಾ ಪುರಾ ಪೋಕ್ತಾ ಮಯಾಽನಘ’ ಇತ್ಯುಕ್ತತ್ವಾಚ್ಚ |
 ‘ನಾಶ್ರಮಾಂತರವಿರೋಧಃ | ತ್ರೇತಾಯಾಂ ಬಹುಧಾ ಸಂತತಾನಿ, ಕೃತೇ
 ತ್ವೇಕಪ್ರಕಾರೇಣೈವ ಸಂತತಾನಿ |
 ‘ಅಗ್ನಿಷ್ಟೋಮಾದಿಭಿಯುಜ್ಞೈಃ ಸರ್ವದೇವಸ್ಥಿತಂ ಹರಿಮ್ |
 ಯಜಂತಿ ತಾಂಶ್ಚ ಕಾರಿತ್ವಾದ್ಧಸುಸ್ತಸ್ಮಾತ್ ತಥಾಽಯಜತ್ ||
 ಪೃಥಕ್ ಪೃಥಕ್ ಚ ತ್ರೇತಾಯಾಂ ಯಜಂತೇ ದೇವತಾಗಣಾನ್ |
 ಯಥಾ ಕೃತೇ ತಥಾ ಪ್ರಾಜ್ಞಾಸ್ತ್ರೇತಾಯಾಂ ಬಹುಧಾ ತತಃ |’ ಇತಿ ಪಾದ್ಯೈ |
 ‘ಯಮಿನ್ಸಮಾಹುರ್ವರುಣಂ ಯಮಾಹುರ್ಯಮಿತ್ರಮಾಹುರ್ಯಮು ಸತ್ಯಮಾಹುಃ |
 ಯೋ ದೇವಾನಾಂ ದೇವತಮೋ ಜನಿತೋ ವಾಯೋಸ್ತಸ್ಮೈಸೋಮಮೇಭ್ಯೋ
 ಜುಹೋಮಿ’
 ‘ಏವಂ ವಾಯೋಃ ಪಿತರಂ ವಿಷ್ಣುಮೇವ ಯಜಂತಿ ದೇವೈಃ ಸಹ ಯೇ ಕೃತೇ ಜನಾಃ |
 ಏವಂ ತ್ರೇತಾಯಾಂ ಕೇಚಿದನ್ಯೇ ಪೃಥಕ್ ತಾನಿಷ್ಟ್ವಾವಿಷ್ಟಾವರ್ಪಯಂತೇ ನ ಚಾನ್ಯೇ ||

ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಣೇ

ಯದಾ ಲೇಲಾಯತೇ ಹ್ಯರ್ಚಿಃ ಸಮಿಧೇ ಹವ್ಯವಾಹನೇ |
 ತದಾಽಽಜ್ಯಭಾಗವಂತರೇಣಾಹುತಿಃ ಪ್ರತಿಪಾದಯೇತ್ || 02 ||

ಯಸ್ಯಾಗ್ನಿಹೋತ್ರಮದರ್ಶಮಪೌರ್ಣಮಾಸಮನಾಗ್ರಯಣಮತಿಥಿವರ್ಜಿತಂ ಚ |
 ಆಹುತಮವೈಶ್ವದೇವಮವಿಧಿನಾ ಹುತಮಾಸಪ್ತಮಾಂಸ್ತಸ್ಯ ಲೋಕಾನ್ ಹಿನಸ್ತಿ ||03||

ಕಾಲೀ ಕರಾಲೀ ಚ ಮನೋಜವಾ ಚ ಸುಲೋಹಿತಾ ಯಾ ಚ ಸುಧೂಮ್ರವರ್ಣಾ |
 ಸ್ಫುಲಿಂಜ್ನೀ ವಿಶ್ವರುಚೀ ಚ ದೇವೀ ಲೇಲಾಯಮಾನಾ ಇತಿ ಸಪ್ತ ಜಿಹ್ವಾಃ || 04 ||

ಏತೇಷು ಯಶ್ಚರತೇ ಭ್ರಾಜಮಾನೇಷು ಯಥಾಕಾಲಂ ಚಾಹುತಯೋ ಹ್ಯಾದದಾಯನ್ |
 ತಂ ನಯನ್ವೇತಾಃ ಸೂರ್ಯಸ್ಯ ರಶ್ಮಿಯೋ ಯತ್ರ ದೇವಾನಾಂ ಪತಿರೇಕೋಽಧಿವಾಸಃ || 05 ||

ಏಹ್ಯೇಹೀತಿ ತಮಾಹುತಯಃ ಸುವರ್ಚಸಃ ಸೂರ್ಯಸ್ಯ ರಶ್ಮಿಭಿಯಜಮಾನಂ ವಹಂತಿ |
 ಪ್ರಿಯಾಂ ವಾಚಮಭಿವದನ್ತೋಽರ್ಚಯಂತ್ಯ ಏಷ ವಃ ಪುಣ್ಯಃ ಸುಕೃತೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಃ ||6||

ಪ್ಲವಾ ಹ್ಯೇತೇ ಅದೃಢಾ ಯಜ್ಞರೂಪಾ ಅಷ್ಟಾದಶೋಕ್ತಮವರಂ ಯೇಷು ಕರ್ಮ |
ಏತಚ್ಛೇಯೋ ಯೇಽಭಿನಂದನಿ ಮೂಢಾ ಜರಾಮೃತ್ಯುಂ ತೇ ಪುನರೇವಾಪಿಯನ್ತಿ ||07 ||

ಅವಿದ್ಯಾಯಾಮನ್ತರೇ ವೇಷ್ಯ ಮಾನಾಃ ಸ್ವಯಂ ಧೀರಾಃ ಪಣಿತಮನ್ಯಮಾನಾಃ |
ಜಙ್ಘನ್ಯಮಾನಾಃ ಪರಿಯನ್ತಿ ಮೂಢಾ ಅನೈನೈವ ನೀಯಮಾನಾ ಯಥಾಽನ್ಯಾಃ ||08 ||

ಅವಿದ್ಯಾಯಾಂ ಬಹುಧಾ ವರ್ತಮಾನಾ ವಯಂ ಕೃತಾರ್ಥಾ ಇತ್ಯಭಿಮನ್ಯನ್ತಿ ಬಾಲಾಃ |
ಯತ್ ಕರ್ಮಿಣೋ ನ ಪ್ರವೇದಯನ್ತಿ ರಾಗಾತ್ತೇನಾತುರಾಃ ಕ್ಷೀಣಲೋಕಾಶ್ಚ ವನ್ತೇ || 09 ||

ಇಷ್ಟಾಪೂರ್ತಂ ಮನ್ಯಮಾನಾ ವರಿಷ್ಠಂ ನಾನ್ಯಚ್ಛೇಯೋ ವೇದಯನ್ತೇ ಪ್ರಮೂಢಾಃ |
ನಾಕಸ್ಯ ಪೃಷ್ಠೇ ತೇ ಸುಕೃತೇಽನುಭೂತ್ವಾ ಇಮಂ ಲೋಕಂ ಹೀನತರಂ ವಾ ವಿಶನ್ತಿ || 10 ||

ಭಾ - ವಿಷ್ಣೋಃ ಸರ್ವೇಭ್ಯಃ ಕಿಂಚಿದ್ಭೂತಮತ್ತಂ ಜಾನಂತ ಇಮಂ ಲೋಕಮಾವಿಶನ್ತಿ |
ಸಾಮ್ಯಂ ಹೀನತ್ವಂ ವಾ ಜಾನಂತೋ ಹೀನತರಂ ತಮ ಏವಾವಿಶನ್ತಿ |
'ದೇವೇಭ್ಯ ಉತ್ತಮಂ ವಿಷ್ಣುಂ ರಾಜವದ್ಯಸ್ತು ಮನ್ಯತೇ |
ಯಾಜೀ ಸ ಮಾನುಷಂ ಯಾತಿ ಸಾಮ್ಯಹೀನತ್ವವಿತ್ ತಮಃ ||' ಇತಿ ಚ |

'ತ್ಯವಿದ್ಯಾ ಮಾಮ್' ಇತಿ ತು 'ಯೇಽಪ್ಯನ್ತಯದೇವತಾ ಭಕ್ತಾಃ |
ತೇಽಪಿ ಮಾಮೇವ ಕೌನ್ತೇಯ ಯಜನ್ಯವಿಧಿಪೂರ್ವಕಮ್ ',
'ಅಹಂ ಹಿ ಸರ್ವಯಜ್ಞಾನಾಂ ಭೋಕ್ತಾ'
ಇತ್ಯುಕ್ತತ್ವಾದಜ್ಞಾನಪೂರ್ವಯಾಜಿನಸ್ತೈವಿದ್ಯಾಃ |

ತಪಃ ಶ್ರದ್ಧೇ ಯೇಽಭ್ಯುಪವಸನ್ಯರಣ್ಯೇ ಶಾನ್ತಾ ವಿದ್ವಾಂಸೋ ಭೈಕ್ಷಚರ್ಯಾಂ ಚರಂತಃ |
ಸೂರ್ಯದ್ವಾರೇಣ ತೇ ವಿರಜಾಃ ಪ್ರಯಾನ್ತಿ ಯತ್ರಾಮೃತಃ ಸ ಪುರುಷೋ ಹೃವ್ಯಯಾತ್ಮಾ ||11 ||

ಪರೀಕ್ಷ್ಯ ಲೋಕಾನ್ ಕರ್ಮಚಿತಾನ್ಪ್ರಾಹ್ಮಣೋ ನಿರ್ವೇದಮಾಯಾನ್ನಾಸ್ತಕೃತಃ ಕೃತೇನ |
ತದ್ವಿಜ್ಞಾನಾರ್ಥಂ ಸ ಗುರುಮೇವಾಭಿಗಚ್ಛೇತ್ಸಮಿತ್ಪಾಣಿಃ ಶ್ರೋತ್ರಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮನಿಷ್ಠಮ್ ||12 ||

ತಸ್ಮೈ ಸ ವಿದ್ವಾನುಪಸನ್ನಾಯ ಸಮ್ಯಕ್ ಪ್ರಶಾಂತಚಿತ್ತಾಯ ಶಮಾನ್ವಿತಾಯ |
ಯೇನಾಕ್ಷರಂ ಪುರುಷಂ ವೇದ ಸತ್ಯಂ ಪ್ರೋವಾಚ ತಾಂ ತತ್ತ್ವತೋ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾಮ್ ||13 ||

|| ಇತಿ ಪ್ರಥಮಃ ಖಣ್ಡಃ ||

ತದೇತತ್ ಸತ್ಯಮ್

ಯಥಾ ಸುದೀಪ್ತಾತ್ ಪಾವಕಾದ್ ವಿಷ್ಠುಲಿಜ್ಞಾಃ ಸಹಸ್ರಶಃ ಪ್ರಭವಂತೇ ಸರೂಪಾಃ |
ತಥಾಽಕ್ಷರಾದ್ ವಿವಿಧಾಃ ಸೋಮ್ಯ ಭಾವಾಃ ಪ್ರಜಾಯಂತೇ ತತ್ರ ಚೈವಾಪಿಯನ್ತಿ||01 ||

ದಿವ್ಯೋ ಹ್ಯಮೂರ್ತಃ ಪುರುಷಃ ಸ ಬಾಹ್ಯಾಭ್ಯಂತರೋ ಹ್ಯಜಃ |
ಅಪ್ರಾಣೋ ಹ್ಯಮನಾಃ ಶುಭ್ರೋ ಹ್ಯಕ್ಷರಾತ್ ಪರತಃ ಪರಃ || 02 ||

ಭಾ - 'ಅಪರಂ ತ್ವಕ್ಷರಂ ಯಾ ಸಾ ಪ್ರಕೃತಿರ್ಜಡರೂಪಿಕಾ |
ಅಕ್ಷರಂ ಪರಮಂ ಶ್ರೀಸ್ತು ಪರತಃ ಪರಮಕ್ಷರಮ್ |
ವಾಸುದೇವಃ ಪರಾನಂದ ಇತಿ ತ್ರಿವಿಧಮಕ್ಷರಮ್ || ' ಇತಿ ಚ |

ಏತಸ್ಮಾಜ್ಜಾಯತೇ ಪ್ರಾಣೋ ಮನಃ ಸರ್ವೇನ್ಪಿಯಾಣಿ ಚ |
ಋಂ ವಾಯುರ್ಜ್ಯೋತಿರಾಪಃ ಪೃಥಿವೀ ವಿಶ್ವಸ್ಯ ಧಾರಿಣೀ || 03 ||

ಅಗ್ನಿಮೂರ್ಧಾ ಚಕ್ಷುಷೀ ಚನ್ದ್ರಸೂರ್ಯೌ ದಿಶಃ ಶ್ವೇತ್ರೇ ವಾಗ್ ವಿವೃತಾಶ್ಚ ವೇದಾಃ |
ವಾಯುಃ ಪ್ರಾಣೋ ಹೃದಯಂ ವಿಶ್ವಮಸ್ಯ ಪದ್ಭ್ಯಾಂ ಪೃಥಿವೀ ಹ್ಯೇಷಸರ್ವಭೂತಾನ್ತರಾತ್ಮಾ || 04 ||

ತಸ್ಮಾದಗ್ನಿಃ ಸಮಿಧೋ ಯಶ್ಚ ಸೂರ್ಯಃ ಸೋಮಾತ್ ಪರ್ಜನ್ಯಾಷಧಯಃ ಪೃಥಿವ್ಯಾಮ್ |
ಪುಮಾನ್ ರೇತಃ ಸಿಂಧ್ವತಿ ಯೋಷಿತಾಯಾಂ ಬಹ್ವೀಃ ಪ್ರಜಾಃ ಪುರುಷಾತ್ ಸಮ್ಪ್ರಸೂತಾಃ || 05 ||

ತಸ್ಮಾದ್ಭುಜಃ ಸಾಮ ಯಜೂಂಷಿ ದೀಕ್ಷಾ ಯಜ್ಞಾಶ್ಚ ಸರ್ವೇ ಕ್ರತವೋ ದಕ್ಷಿಣಾಶ್ಚ |
ಸಂವತ್ಸರಶ್ಚ ಯಜಮಾನಶ್ಚ ಲೋಕಾಃ ಸೋಮೋ ಯತ್ರ ಪವತೇ ಯತ್ರ ಸೂರ್ಯಃ || 06 ||

ತಸ್ಮಾಚ್ಚ ದೇವಾ ಬಹುಧಾ ಸಮ್ಪ್ರಸೂತಾಃ ಸಾಧ್ಯಾ ಮನುಷ್ಯಾಃ ಪಶವೋವಯಾಂಸಿ |
ಪ್ರಾಣಾಪಾನೌ ವ್ರೀಹಿಯವೌ ತಪಶ್ಚ ಶ್ರದ್ಧಾ ಸತ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಂ ವಿಧಿಶ್ಚ || 07 ||

ಭಾ - ವಿಷ್ಟ್ವಜ್ಞಾನಾಂ ಹಿ ನಾಮಾನಿ ದ್ಯುಭ್ವಾದೀನಿ ತು ಸರ್ವಶಃ |
ಕ್ರೀಡಾದಿಶಕ್ತಿರೂಪತ್ವಾತ್ ತಜ್ಜತ್ವಾದನ್ಯವಸ್ತುಷು || ಇತಿ ಚ |

ಸಪ್ತಪ್ರಾಣಾಃ ಪ್ರಭವಂತಿ ತಸ್ಮಾತ್ ಸಪ್ತಾರ್ಚಿಷಃ ಸಮಿಧಃ ಸಪ್ತ ಹೋಮಾಃ |
ಇಮೇ ಲೋಕಾ ಯೇಷು ಚರಂತಿ ಪ್ರಾಣಾ ಗುಹಾಶಯಾಂ ನಿಹಿತಾಃ ಸಪ್ತ ಸಪ್ತ || 08 ||

ಭಾ - 'ವಾಸುದೇವಃ ಪುಮಾನ್ನಾಮಾ ಪೂರ್ಣತ್ವಾತ್ ಸ ಸ್ವಯೋಷಿತಿ |
ರಮಾಯಾಂ ಗರ್ಭಮದಧಾತ್ ಪ್ರಜಾಸ್ತಸ್ಮಾತ್ ಪ್ರಜಜ್ಞಿರೇ ||' ಇತಿ ಚ |

ಸಪ್ತಾರ್ಚಿಷೋ ವೃತ್ತಯಃ | ಹೋಮಾಃ - ಸಮ್ಬನ್ಧಾಃ | ಲೋಕಾಃ - ಗೋಲಕಾಃ |
ಗುಹಾಶಯಾಂ - ಬುದ್ಧಿ | 'ಲೋಪಃ ಸಮಾನೇ' ಇತಿ ಸೂತ್ರಾದೇಕಯಕಾರಲೋಪಃ |
ಪ್ರತಿಪುರುಷಂ ಸಪ್ತ ಸಪ್ತ || 03 ||

ಅತಃ ಸಮುದ್ರಾ ಗಿರಯಶ್ಚ ಸರ್ವೇಽಸ್ಮತ್ಸ್ಯ ನ್ತನೇ ಸಿನ್ಧವಃ ಸರ್ವರೂಪಾಃ |
ಅತಶ್ಚ ಸರ್ವಾ ಓಷಧಯೋ ರಸಾಶ್ಚ ಯೇನೈಷ ಭೂತೈಸ್ತಿಷ್ಠತೇ ಹ್ಯನ್ತರಾತ್ಮಾ || 09 ||

ಪುರುಷ ಏವೇದಂ ವಿಶ್ವಂ ಕರ್ಮ ತಪೋ ಬ್ರಹ್ಮ ಪರಾಮೃತಮ್ |
ಏತದ್ ಯೋ ವೇದ ನಿಹಿತಂ ಗುಹಾಯಾಂ ಸೋಽವಿದ್ಯಾಗ್ರಾನ್ಥಿಂ ವಿಕಿರತಿ ಹ ಸೋಮ್ಯ || 10 ||

|| ಇತಿ ಪ್ರಥಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ||

ಭಾ - ಭಗವತಃ ಕರ್ಮ ಚೇಷ್ಟಾ ತಪೋ ಜ್ಞಾನಂ ಚ ಪರಾಮೃತಬ್ರಹ್ಮಾಖ್ಯಃ ಪುರುಷೋ
ಭಗವಾನೇವ |

'ಯೈಷಾ ಚೇಷ್ಟಾ ಭಗವತೋ ಯಚ್ಚಜ್ಞಾನಂ ಪರಾತ್ಮನಃ |
ತತ್ ಸರ್ವಂ ಭಗವಾನೇವ ಯೇ ಚ ಧರ್ಮಾ ಬಲಾದಯಃ ||' ಇತಿ ಚ |

'ಸ್ವಾಭಾವಿಕೇ ಜ್ಞಾನಬಲಕ್ರಿಯಾ ಚ' ಇತಿ ಶ್ರುತಿಃ | ವಿಜ್ಞಾನಾದ್ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಪರಮ್ |
'ನಾಭಿಹ್ರದಾದಿಹ ಸತೋಽಮ್ಭಸಿ ಯಸ್ಯ ಪುಂಸೋ
ವಿಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿರಹಮಾಸಮನಂತಶಕ್ತೇಃ'
ಇತಿ ಭಾಗವತೇ |

‘ಪ್ರಾಣಃ ಪ್ರಣಯನಾದ್ವಿಷ್ಣುರ್ವಕ್ತೃತ್ವಾದ್ವಾಗುದೀರಿತಃ |
ಮನೋ ಮನ್ತತ್ವತೋ ವಿಷ್ಣುಃ ಸರ್ವಜೀವನಿಯಾಮಕಃ ||’ ಇತಿ ಶಬ್ದನಿರ್ಣಯೇ |

ಆವಿಃ ಸನ್ನಿಹಿತಂ ಗುಹಾಚರಂ ನಾಮ ಮಹತ್ ಪದಮ್ |
ಅತ್ಯತತ್ ಸರ್ವಮರ್ಪಿತಮೇಜತ್ ಪ್ರಾಣನ್ನಿಮಿಷಚ್ಚ ಯತ್ || 01 ||

ಏತಜ್ಞಾನಥ ಸದಸದ್ವರೇಣ್ಯಂ ಪರಂ ವಿಜ್ಞಾನಾದ್ ಯದ್ವರಿಷ್ಠಂ ಪ್ರಜಾನಾಮ್ |
ಯದರ್ಚಿಮದ್ ಯದಣುಭ್ಯೋಽಣು ಚ ಯಸ್ಮಿಂಲೋಕಾ ನಿಹಿತಾ ಲೋಕಿನಶ್ಚ || 02 ||

ತದೇತದಕ್ಷರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಸ ಪ್ರಾಣಸ್ತದು ವಾಙ್ಮನಃ |
ತದೇತತ್ ಸತ್ಯಂ ತದಮೃತಂ ತದ್ ವೇದಧವ್ಯಂ ಸೋಮ್ಯ ವಿಧಿ || 03 ||

ಧನುರ್ಗೃಹೀತ್ವೌಪನಿಷದಂ ಮಹಾಸ್ತ್ರಂ ಶರಂ ಹ್ಯುಪಾಸಾನಿಶಿತಂ ಸನ್ನಧೀತ |
ಆಯಮ್ಯ ತದ್ಭಾಗವತೇನ ಚೇತಸಾ ಲಕ್ಷ್ಯಂ ತದೇವಾಕ್ಷರಂ ಸೋಮ್ಯ ವಿಧಿ || 04 ||

ಪ್ರಣವೋ ಧನುಃ ಶರೋ ಹ್ಯಾತ್ಮಾ ಬ್ರಹ್ಮ ತಲ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮುಚ್ಯತೇ |
ಅಪ್ರಮತ್ತೇನ ವೇದಧವ್ಯಂ ಶರವತ್ ತನ್ಮಯೋ ಭವೇತ್ || 05 ||

ಯಸ್ಮಿನ್ ದ್ಯೌಃ ಪೃಥಿವೀ ಚಾನ್ತರಿಕ್ಷಮೋತಂ ಮನಃ ಸಹ ಪ್ರಾಣೈಶ್ಚ ಸರ್ವೈಃ |
ತಮೇವೈಕಂ ಜಾನಥ ಆತ್ಮಾನಮನ್ಯಾ ವಾಚೋ ವಿಮುಞ್ಚಥಾಮೃತಸ್ಯೈಷ ಸೇತುಃ || 06 ||

ಅಮೃತಸ್ಯ - ಮುಕ್ತಸ್ಯ, ಸೇತುಃ | ‘ಮುಕ್ತೋಪಸೃಪ್ಯವ್ಯಪದೇಶಾತ್’ | ‘ಮುಕ್ತಾನಾಂ
ಪರಮಾ ಗತಿಃ’ ಇತ್ಯಾದೇಃ |

‘ಹೃದಯಸ್ಥಃ ಸದಾ ವಿಷ್ಣುರ್ಬಹುಧಾ ಚೈಕಧಾ ಭವೇತ್ |
ಚರತಿ ಸ್ವೇಚ್ಛಯೈವಾನ್ತಃ ಸರ್ವಜೀವಾನ್ ನಿಯಾಮಯನ್ ||’ ಇತಿ ಪ್ರವೃತ್ತೇ |

ಅರಾ ಇವ ರಥನಾಭೌ ಸಂಹತಾ ಯತ್ರ ನಾಡ್ಯಃ |
ಸ ಏಷೋಽನ್ತಶ್ಚರತೇ ಬಹುಧಾ ಜಾಯಮಾನಃ || 07 ||

ಓಮಿತ್ಯೇವಂ ಧ್ಯಾಯತ ಆತ್ಮಾನಂ ಸ್ವಸ್ತಿ ವಃ ಪರಾಯ ತಮಸಃ ಪರಸ್ತಾತ್ || 08 ||

ಯ ಸರ್ವಜ್ಞಃ ಸರ್ವವಿದ್ ಯಸ್ಯೈಷ ಮಹಿಮಾ ಭುವಿ |
ದಿವ್ಯೇ ಬ್ರಹ್ಮಪುರೇ ಹ್ಯೇಷ ವ್ಯೋಮ್ನಾ ತ್ಮಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಃ || 09 ||

ಮನೋಮಯಃ ಪ್ರಣಶರೀರನೇತಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತೋಽನ್ನೇ ಹೃದಯಂ ಸನ್ನಿಧಾಯ |
ತದ್ ವಿಜ್ಞಾನೇನ ಪರಿಪಶ್ಯಂತಿ ಧೀರಾ ಆನಂದರೂಪಮಮೃತಂ ಯದ್ ವಿಭಾತಿ || 10 ||

ಭಿದ್ಯತೇ ಹೃದಯಗ್ರಸ್ಥಿದ್ಯಂತೇ ಸರ್ವಸಂಶಯಾಃ |
ಕ್ಷೀಯಂತೇ ಚಾಸ್ಯ ಕರ್ಮಾಣಿ ತಸ್ಮಿನ್ ದೃಷ್ಟೇ ಪರಾವರೇ || 11 ||

ಭಾ - 'ಪರಾ ಅಪ್ಯವರಾ ಯಸ್ಮಾತ್ ಸ ಹಿ ವಿಷ್ಣುಃ ಪರಾವರಃ |
ಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಡಮಧ್ಯಗೋ ನಿತ್ಯಂ ತಪತ್ಯೇಷ ರವೌ ಸ್ಥಿತಃ ||' ಇತಿ ಚ |

ಹಿರಣ್ಮಯೇ ಪರೇ ಕೋಶೇ ವಿರಜಂ ಬ್ರಹ್ಮ ನಿಷ್ಕಲಮ್ |
ತಚ್ಚುಭ್ರಂ ಜ್ಯೋತಿಷಾಂ ಜ್ಯೋತಿಸ್ತದ್ಯಧ್ಯಾತ್ಮವಿದೋ ವಿದುಃ || 12 ||

ನ ತತ್ರ ಸೂರ್ಯೋ ಭಾತಿ ನ ಚನ್ದ್ರತಾರಕಂ ನೇಮಾ ವಿದ್ಯುತೋ ಭಾಂತಿ ಕುತೋಽಯಮಗ್ನಿಃ ತಮೇವ
ಭಾಂತಮನುಭಾತಿ ಸರ್ವಂ ತಸ್ಯ ಭಾಸಾ ಸರ್ವಮಿದಂ ವಿಭಾತಿ || 13 ||

ಭಾ - ಸೂರ್ಯದಯಸ್ತಂ ನ ಭಾಸಯಂತಿ |

ಬ್ರಹ್ಮವೇದಮಮೃತಂ ಪುರಸ್ತಾದ್ ಪಶ್ಚಾದ್ ಬ್ರಹ್ಮ ದಕ್ಷಿಣತಶ್ಚೋತ್ತರೇಣ |
ಅದಶ್ಚೋರ್ಧ್ವಂ ಚ ಪ್ರಸೃತಂ ಬ್ರಹ್ಮವೇದಂ ವಿಶ್ವಮಿದಂ ವರಿಷ್ಠಮ್ || 14 ||

ಭಾ - ಇದಂ ಬ್ರಹ್ಮೈವ ವಿಶ್ವಂ ಪೂರ್ಣಮ್ | ಇದಮೇವ ವರಿಷ್ಠಂ ಸರ್ವೋತ್ತಮಮ್ |
ಇದಂಶಬ್ದಾನಾಂ ಬಹುತ್ವಾದ್ಬ್ರಹ್ಮವಿಷಯ ಏವೇದಂಶಬ್ದಃ || 04 ||

|| ಇತಿ ದ್ವಿತೀಯೋಽಧ್ಯಾಯಃ ||

ದ್ವಾ ಸುಪರ್ಣಾ ಸಯುಜಾ ಸಖಾಯಾ ಸಮಾನಂ ವೃಕ್ಷಂ ಪರಿಷಸ್ವ ಜಾತೇ |
ತಯೋರನ್ಯಃ ಪಿಪ್ಪಲಂ ಸ್ವಾದ್ವತ್ಯನಶ್ನನ್ನೋ ಅಭಿಚಾಕಶೀತಿ || 01 ||

ಭಾ - ಸ್ವಾದುವತ್ಸರ್ವದಾಽತಿ | ನ ತು ಸ್ವಾದ್ವೇವ | 'ತಸ್ಯೇದಾಹುಃ ಪಿಪ್ಪಲಂ ಸ್ವಾದ್ವಗ್ರೇ
ತನ್ನೋನ್ನಶದ್ಯಃ ಪಿತರಂ ನ ವೇದ' ಇತ್ಯಜ್ಞಾನಾಂ ಸ್ವಾದುನಿಷೇಧಾತ್ |
ಜೀವಾದ್ಯಮೇವ ನಾಶ್ನಾತಿ ಭಗವಾನ್ | ನ ತು ನಾಶ್ನಾತ್ಯೇವ | 'ತಸ್ಯೇದಾಹುಃ
ಪಿಪ್ಪಲಂ ಸ್ವಾದು' ಇತ್ಯುಕ್ತತ್ವಾತ್ |

'ಸ್ವಾತನ್ತ್ಯೇಣೈವ ಭೋಕ್ತೃತ್ವಾದ್ಧುಃಖಭೋಗಾಚ್ಚ ಸರ್ವದಾ |
ಅಭೋಕ್ತಾ ಚೈವ ಭೋಕ್ತಾಚ ಭಗವಾನ್ ವಿಷ್ಟುರವ್ಯಯಃ ||' ಇತಿ ಚ ತತ್ತಸಾರೇ |

ಸಮಾನೇ ವೃಕ್ಷೇ ಪುರುಷೋ ನಿಮಗ್ನೋಽನೀಷಯಾ ಶೋಚತಿ ಮುಹ್ಯಮಾನಃ |
ಜುಷ್ಠಂ ಯದಾ ಪಶ್ಯತ್ಯನ್ಯಮೀಶಮಸ್ಯ ಮಹಿಮಾನಮಿತಿ ವೀತಶೋಕಃ || 02 ||

ಭಾ - 'ನಾಸ್ತೀಶೋಽಸ್ಯಾ ಯತೋಽನ್ಯೋ ಹಿ ತತೋಽನೀಶಾ ಹರೇರ್ಮತಿಃ |
ತಯಾ ಮುಹ್ಯತಿ ಜೀವಂತಮನ್ಯಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ವಿಮುಚ್ಯತೇ |
ಜೀವಾದನ್ಯಃ ಸ್ವತನ್ತ್ರೋಽಯಂ ಯತೋಽತಃ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ |' ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮಸಾರೇ |

ಯದಾ ಪಶ್ಯಃ ಪಶ್ಯತೇ ರುಗ್ಮವರ್ಣಂ ಕರ್ತಾರಮೀಶಂ ಪುರುಷಂ ಬ್ರಹ್ಮಯೋನಿಮ್ |
ತದಾ ವಿದ್ವಾನ್ ಪುಣ್ಯಪಾಪೇ ವಿಧೂಯ ನಿರಂಜನಃ ಪರಮಂ ಸಾಮ್ಯಮುಪೈತಿ || 03 ||

ಭಾ - ಪುಣ್ಯಂ ಚಾನಿಷ್ಠಂ ವಿಧೂಯ |

ಪ್ರಾಣೋ ಹ್ಯೇಷ ಸರ್ವಭೂತೈರ್ವಿಭಾತಿ ವಿಜಾನನ್ ವಿದ್ವಾನ್ ಭವತೇ ನಾತಿವಾದೀ |
ಆತ್ಮಕ್ರೀಡ ಆತ್ಮರತಿಃ ಕ್ರಿಯಾವಾನೇಷ ಬ್ರಹ್ಮವಿದಾಂ ವರಿಷ್ಠಃ || 04 ||

ಸತ್ಯೇನ ಲಭ್ಯಂತಪಸಾ ಹ್ಯೇಷ ಆತ್ಮಾ ಸಮ್ಯಗ್ ಜ್ಞಾನೇನ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯೇಣ ನಿತ್ಯಮ್ |
ಅನ್ತಃ ಶರೀರೇ ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯೋ ಹಿ ಶುಭ್ರೋ ಯಂ ಪಶ್ಯನ್ನಿ ಯತಯಃ ಕ್ಷೀಣದೋಷಾಃ || 5 ||

ಸತ್ಯಮೇವ ಜಯತಿ ನಾನ್ಯತಂ ಸತ್ಯೇನ ಪನ್ನಾ ವಿತತೋ ದೇವಯಾನಃ |
ಯೇನಾಕ್ರಮನ್ತ್ಯುಷಯೋ ಹ್ಯಾಪ್ತಕಾಮಾ ಯತ್ರ ತತ್ ಸತ್ಯಸ್ಯ ಪರಮಂ ನಿಧಾನಮ್ || 06 ||

ಭಾ - ಸತ್ಯೋ ಹಿ ಭಗವಾನ್ ವಿಷ್ಣುಃ ಸದ್ಗುಣತ್ವಾತ್ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ |
ಅಸುರಾಸ್ತದ್ವಿರುದ್ಧತ್ವಾದನ್ಯತಾಃ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಾಃ |
ತಸ್ಯ ವಿಷ್ಣೋರ್ನಿಧಾನಂ ತು ವೈಕುಣ್ಣೋ ಲೋಕ ಉತ್ತಮಃ ||' ಇತಿ ಚ |

ಬೃಹಚ್ಚ ತದ್ ದಿವ್ಯಮಚಿನ್ತ್ಯರೂಪಂ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾ ಚ್ಚ ತತ್ ಸೂಕ್ಷ್ಮತರಂ ವಿಭಾತಿ |
ದೂರಾತ್ ಸುದೂರೇ ತದಿಹಾನಿಕೇ ಚ ಪಶ್ಯತ್ಸಿ ಹೈವ ನಿಹಿತಂ ಗುಹಾಯಾಮ್ || 07 ||

ಭಾ- ಸರ್ವಗತ್ವಾದ್ಗೂರೇಽನಿಕ್ವೇ ಚ |

ನ ಚಕ್ಷುಷಾ ಗೃಹ್ಯತೇ ನಾಪಿ ವಾಚಾ ನಾನ್ಯೈರ್ದೇವೈಸ್ತಪಸಾ ಕರ್ಮಣಾ ವಾ |
ಜ್ಞಾನಪ್ರಸಾದೇನ ವಿಶುದ್ಧಸತ್ತ್ವಸ್ತತಸ್ತು ತಂ ಪಶ್ಯತೇ ನಿಷ್ಕಲಂ ಧ್ಯಾಯಮಾನಃ || 08 ||

ಭಾ - 'ನಾನ್ಯೈರ್ದೇವೈರ್ಹರಿಂ ಪಶ್ಯೇಜ್ಞಾನರೂಪೇಣ ವಾಯುನಾ |
ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಪರಮಜ್ಞಾನರೂಪೇಣ ಹರಿಣಾ ತಥಾ |
ಪ್ರಸನ್ನೇನೈವ ತಂ ಪಶ್ಯೇದನ್ಯೇಽನುಜ್ಞಾಪ್ರದಾಯಿನಃ ||' ಇತಿ ಚ |

ಷೋಡಶಕಲಾಶರೀರೋ ನ ಭವತೀತಿ ನಿಷ್ಕಲಃ | 'ಯದಾ ಪಶ್ಯಃ ಪಶ್ಯತೇ
ರುಗ್ಮವರ್ಣಮ್' , 'ಆನಂದರೂಪಮಮೃತಂ ಯದ್ವಿಭಾತಿ' ಇತ್ಯುಕ್ತತ್ವಾತ್ || 08 ||

ಏಷೋಽಣುರಾತ್ಮಾ ಚೇತಸಾ ವೇದಿತವ್ಯೋ ಯಸ್ಮಿನ್ ಪ್ರಾಣಃ ಪಞ್ಚಧಾ ಸಂವಿವೇಶ |
ಪ್ರಾಣೈಶ್ಚಿತ್ತಂ ಸರ್ವಮೋತಂ ಪ್ರಜಾನಾಂ ಯಸ್ಮಿನ್ ವಿಶುದ್ಧೇ ವಿಭವತ್ಯೇಷ ಆತ್ಮಾ || 09 ||

ಯಂ ಯಂ ಲೋಕಂ ಮನಸಾ ಸಂವಿಭಾತಿ ವಿಶುದ್ಧಸತ್ತ್ವಃ ಕಾಮಯತೇ ಯಾಂಶ್ಚ ಕಾಮಾನ್ |
ತಂ ತಂ ಲೋಕಂ ಜಯತೇ ತಾಂಶ್ಚ ಕಾಮಾಂಸ್ತಸ್ಮಾದಾತ್ಮಜ್ಞಂ ಹೃರ್ಚಯೇದ್ ಭೂತಿಕಾಮಃ || 10 ||

|| ಇತಿ ತೃತೀಯೋಽಧ್ಯಾಯಃ ||

ಸ ವೇದೈತತ್ ಪರಮಂ ಬ್ರಹ್ಮಧಾಮ ಯತ್ರ ವಿಶ್ವಂ ನಿಹಿತಂ ಭಾತಿ ಶುಭ್ರಮ್ |
ಉಪಾಸತೇ ಪುರುಷಂ ಯೇ ಹ್ಯಕಾಮಾಸ್ತೇ ಶುಕ್ರಮೇತದತಿವರ್ತನಿ ಧೀರಾಃ || 01 ||

ಭಾ - ಸ ಆತ್ಮಜ್ಞಾರ್ಚಕೋ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ಧಾಮ ಪ್ರಾಣಂ ವೇದ | ಯತ್ರ ವಿಶ್ವಂ ಪೂರ್ಣಂ
ಬ್ರಹ್ಮ ನಿಹಿತಮ್ |

‘ಪ್ರಧಾನಂ ಧಾಮ ವಿಷ್ಣೋಸ್ತು ಪ್ರಾಣ ಏವ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ |
ಉಪಾಯೈರ್ಯೋ ವಿಜಾನೀಯಾತ್ ಪ್ರಾಣಸ್ಯಂ ಪರಮೇಶ್ವರಮ್ ||

ತಸ್ಯ ಪ್ರಾಣೇ ಹರಿರ್ನಿತ್ಯಮಾವಿಷ್ಣೋ ಭವತಿ ಧ್ರುವಮ್ |
ನಿತ್ಯಂ ಪ್ರಾಣಸ್ಥಿತಸ್ಯೈವ ವಿಷ್ಣೋರಾವೇಶ ಏವ ಹಿ ||

ಪ್ರಾಣದ್ವಾರೇಣ ಯಜ್ಞಾ ನದೀಪನಂ ಜ್ಞಾನಿನಃ ಸದಾ |
ಸನ್ನಿಧಾನಂ ಯಥಾ ಪ್ರಾಪ್ತಾಃ ಪಿಶಾಚಾಃ ಪುರುಷೇಷ್ವಪಿ ||

ತತ್ರ ಸ್ಥಿತ್ವಾಽಪಿ ಭುಜ್ವಂತ ಆವಿಶೇಯುಃ ಪುನಶ್ಚ ತೇ |
ಮನ್ತ್ರಾದಿಭಿಸ್ಥಥಾ ವಿಷ್ಣುಃ ಸದಾ ಪ್ರಾಣಸ್ಥಿತೋಽಪಿ ಸನ್ |
ಜ್ಞಾನದೀಪ್ತಾದಿಕಂ ಕುರ್ಯಾಜ್ಞಾನಿನಃ ಪುನರೇವ ತು ||’ ಇತಿ ಚ |

ಏತಚ್ಚುಕ್ತಂ ಪ್ರತ್ಯನ್ಯದತಿವರ್ತನೇ |

‘ಸರ್ವಂ ತೀರ್ತ್ವಾ ಹರಿಂ ಶುಕ್ರಂ ಪ್ರತಿ ವೃತ್ತಿರ್ಭವೇತ್ ಪುನಃ |
ಜ್ಞಾನಿನಃ ಸಾ ಹಿ ಮುಕ್ತಿಃ ಸ್ಯಾತ್ ತನ್ನೈವಾತ್ಯೇತಿ ಕಶ್ಚನ||’ ಇತಿ ಮಹಾವಾರಾಹೇ |

ಕಾಮಾನ್ ಯಃ ಕಾಮಯತೇ ಮನ್ಯಮಾನಃ ಸ ಕಾಮಭಿರ್ಜಾಯತೇ ತತ್ರ ತತ್ರ |
ಪರ್ಯಾಪ್ತಕಾಮಸ್ಯ ಕೃತಾತ್ಮನಶ್ಚ ಇಹೈವ ಸರ್ವೇ ಪ್ರವಿಲೀಯಂತಿ ಕಾಮಾಃ || 02 ||

ನಾಯಮಾತ್ಮಾ ಪ್ರವಚನೇನ ಲಭ್ಯೋ ನ ಮೇಧಯಾ ನ ಬಹುನಾ ಶ್ರುತೇನ |
ಯಮೇವೈಷ ವೃಣತೇ ತೇನ ಲಭ್ಯಸ್ತಸ್ಯೈಷ ಆತ್ಮಾ ವಿವೃಣತೇ ತನೂಂ ಸ್ವಾಮ್ || 03 ||

ನಾಯಮಾತ್ಮಾ ಬಲಹೀನೇನ ಲಭ್ಯೋ ನ ಚ ಪ್ರಮಾದಾತ್ ತಪಸೋ ವಾಽಪ್ಯಲಿಜ್ಞಾತ್ |
ಏತೈರುಪಾಯೈರ್ಯತತೇ ಯಸ್ತು ವಿದ್ವಾಂಸ್ತಸ್ಯೈಷ ಆತ್ಮಾ ವಿಶತೇ ಬ್ರಹ್ಮಧಾಮ || 04 ||

ಸಂಪ್ರಾಪ್ಯೈನಮೃಷಯೋ ಜ್ಞಾನತ್ಯಪ್ತಾಃ ಕೃತಾತ್ಮಾನೋ ವೀತರಾಗಾಃ ಪ್ರಶಾಂತಾಃ |
ತೇ ಸರ್ವಗಂ ಸರ್ವತಃ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಧೀರಾ ಮುಕ್ತಾತ್ಮಾನಃ ಸರ್ವಮೇವಾಪಿಯನ್ತಿ || 05 ||

ಸರ್ವತೋ ದೇಹಾದೇರ್ಮುಕ್ತಾಃ ಸರ್ವಗಂ ಭಗವಂತಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ತಮೇವಾಪಿಯನ್ತಿ |
'ದೇಹಾದೇಃ ಸರ್ವತೋ ಮುಕ್ತಾಃ ಸರ್ವಗಂ ಪುರುಷೋತ್ತಮಮ್ |
ಪ್ರಾಪ್ಯ ತಸ್ಮಿನ್ ಪ್ರವಿಶ್ಯಾಥ ಮೋದಂತೇಽಂತರ್ಬಹಿಸ್ತಥಾ ||' ಇತಿ ಚ |

ವೇದಾಂತವಿಜ್ಞಾನಸುನಿಶ್ಚಿತಾರ್ಥಾಃ ಸಂನ್ಯಾಸಯೋಗಾದ್ ಯತಯಃ ಶುದ್ಧಸತ್ತ್ವಾಃ |
ತೇ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇಷು ಪರಾಂತಕಾಲೇ ಪರಾಮೃತಾತ್ ಪರಿಮುಚ್ಯನ್ತಿ ಸರ್ವೇ || 06 ||

ಭಾ - ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇಷು ಸ್ಥಿತಾ ಪರಾಂತಕಾಲೇ ಪರಿಮುಚ್ಯನ್ತಿ |

ಗತಾಃ ಕಲಾಃ ಪಿಚ್ಛದಶ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ದೇವಾಶ್ಚ ಸರ್ವೇ ಪ್ರತಿದೇವತಾಸು |
ಕರ್ಮಾಣಿ ವಿಜ್ಞಾನಮಯಶ್ಚ ಆತ್ಮಾ ಪರೇಽವ್ಯಯೇ ಸರ್ವ ಏಕೀಭವನ್ತಿ || 07 ||

ಭಾ - 'ಅವಿರೋಧಶ್ಚ ಸಾದೃಶ್ಯಮೇಕದೇಶಸ್ಥಿತಿಸ್ತಥಾ |
ಏಕೀಭಾವಸ್ತಿಥಾ ಪ್ರೋಕ್ತೋ ನೈಕೀಭಾವಃ ಸ್ವರೂಪಯಃ ||

ಕುತೋಽಭೂತಸ್ಯ ಭವನಂ ಸ್ವರೂಪಸ್ಯೈಕೈಮೇವ ಹಿ |
ಅತೋ ನದೀನಾಂ ಜೀವಾನಾಂ ವಿರುದ್ಧಾನಾಂ ನೃಣಾಮಪಿ ||

ಅಭಿನಾ ಹರಿಣಾ ಚೈವ ತಥೈವ ಚ ನರಾಂತರೈಃ |
ಏಕೀಭಾವಸ್ತು ಸಂಶ್ಲೇಷೋ ವಿರೋಧಸ್ಯ ಚ ವರ್ಜನಮ್ ||

ಸ್ವರೂಪೈಕ್ಯಂ ಕುತನೇಷಾಂ ನಿತ್ಯಭಿನ್ನಸ್ವರೂಪಿಣಾಮ್ |
ಹರೇರಪಿ ಸ್ವರೂಪಾಣಾಮೇಕೇಭಾವೋ ಯದೋಚ್ಯತೇ |
ಸಂಶ್ಲೇಷ ಏವ ಸಿದ್ಧತ್ವಾತ್ ಸ್ವರೂಪೈಕ್ಯಸ್ಯ ನೋ ಭವಃ || ' ಇತಿ ಚ |

ಗತಾಃ - ಮುಕ್ತಾಃ | ಪ್ರಾಣಾದಿಪೃಥ್ವದಶಕಲಾರೂಪಾ ದೇವತಾಃ ಅನ್ಯೇ ಚ ದೇವಾಃ
ಸರ್ವೇ ಪ್ರತಿದೇವತಾಸು ದೇವತಾಪ್ರತಿಬಿಮ್ಬಭೂತಾಸು ಪ್ರಜಾಸು ಪ್ರತಿ ಪ್ರತಿ ಸ್ಥಿತಾಃ
ಕರ್ಮಾಣಿ ವಿಜ್ಞಾನಮಯೋ ಜೀವಶ್ಚ ಪರಮಾತ್ಮನಿ ಪ್ರವಿಶನ್ತಿ |

'ಪ್ರತಿಬಿಮ್ಬೋ ಹರೇಃ ಪ್ರಾಣಸ್ತಸ್ಯ ಚಾನ್ಯಾಃ ಕಲಾಃ ಕ್ರಮಾತ್ |
ಕಲಾನಾಂ ದೇವತಾ ಅನ್ಯಾ ದೇವತಾನಾಂ ನರಾ ಅಪಿ ||

ತನ್ಮಾತ್ ಸರ್ವೇಷು ಮುಕ್ತೇಷು ನರೇಷ್ವದಿ ನಿಯಾಮಕಾಃ |
ತಿಷ್ಠನ್ತಿ ನಾತ್ರ ಸಂದೇಹಃ ಪರಮಾತ್ಮನಿ ಚಾಖಿಲಾಃ || ' ಇತಿ ಮುಕ್ತವಿವೇಕೇ |

ಕಲಾಭ್ಯಶ್ಚಾನ್ಯದೇವೇಭ್ಯಃ ಕರ್ಮ ಪ್ರತ್ಯವರಂ ಯತಃ |
ಕಲಾಭ್ಯಃ ಪೃಥಗುಕ್ತಂ ತತ್ ಪುಷ್ಕರಃ ಕರ್ಮ ಚೋಚ್ಯತೇ ||' ಇತಿ ಚ |

ಅನ್ಯಥಾ ಗತಾ ಭವಿಷ್ಯಂತೀತ್ಯಧ್ಯಾಹಾರೋ ದೋಷಃ | ನ ಚ ಮೂಲರೂಪಾಣಿ
ಪ್ರತಿದೇವತಾ ಇತ್ಯುಚ್ಯಂತೇ ದೇವಾನಾಮ್ | ಪ್ರತಿರೂಪಶಬ್ದವದ್ಧಿ ಪ್ರತಿದೇವತಾಶಬ್ದಃ |
'ವಿಜ್ಞಾನಾತ್ಮಾ ಸಹ ದೇವೈಶ್ಚ ಸರ್ವೈಃ ಪ್ರಾಣಾ ಭೂತಾನಿ ಸಮ್ಪ್ರತಿಷ್ಠನ್ತಿ ಯತ್ರ',
'ಇಮಾಃ ಷೋಡಶಕಲಾಃ ಪುರುಷಾಯಣಾಃ ಪುರುಷಂ ಪ್ರಾಪ್ಯಾಸ್ತಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ' ಇತಿ,
'ಯಥಾ ಸೋಮೈಮಾಃ ಸಮುದ್ರಾಯಣಾಃ' ಇತಿ ನದೀದೃಷ್ಟಾಂತಪೂರ್ವಕಂ
ಪುರುಷಪ್ರಾಪ್ತಿಕಥನಾಚ್ಚ ಮುಕ್ತಾ ದೇವತಾ ಏವೋಚ್ಯಂತೇ | 'ಸ ಪ್ರಾಣಮಸೃಜತ'
ಇತ್ಯಾದೇಶ್ಚ ಪುರುಷೋ ಭಗವಾನ್ |

ಯಥಾ ನದ್ಯಃ ಸ್ಯನ್ನಮಾನಾಃ ಸಮುದ್ರಾಯಣಾಃ
ಸಮುದ್ರಂಪ್ರಾಪ್ಯಾಸ್ತಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ ನಾಮರೂಪೇಽವಿಹಾಯ |
ತಥಾ ವಿದ್ವಾನ್ನಾಮರೂಪಾದ್ ವಿಮುಕ್ತಃ
ಪರಾತ್ ಪರಂ ಪುರುಷಮಪೈತಿ ದಿವ್ಯಮ್ || 08 ||

ಭಾ - 'ಅಗಮ್ಯನಾಮರೂಪತ್ವಾದಮುಕ್ತೈರ್ಮುಕ್ತಿಗಾ ನರಾಃ |
ವಿಹೀನನನಾಮರೂಪಾಸ್ತು ನ ಹಿ ತದ್ರಹಿತತ್ವತಃ ||

ಅಶರೀರೋ ಯಥಾ ವಾಯುಃ ಸಾಮಾನ್ಯಾಗಮ್ಯದೇಹತಃ |
ಏವಂ ನದ್ಯಃ ಸಮುದ್ರಸ್ಥಾಃ ಸಾಮಾನ್ಯಾಗಮ್ಯರೂಪತಃ ||' ಇತಿ ಚ |

'ಸ್ವಕೀಯಮುದಕಂ ನದ್ಯಃ ಸಮುದ್ರೇ ನೈವ ಜಾನತೇ |
ವಾಯುಸ್ತು ತತ್ಪ್ರಥಗ್ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಮೇಘೇ ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರವರ್ಷತಿ || ' ಇತಿ ಚ |

ವಿಮುಕ್ತ ಇತ್ಯಮುಕ್ತ ಇತ್ಯರ್ಥಃ | ವಿಪ್ರಿಯ ಇತಿವತ್ | ಅವಿಹಾಯೇತಿ ಚ | 'ಅನಂತಂ ವೈ
ನಾಮ' ಇತಿ ಶ್ರುತೇಃ |

ಸ ಯೋ ಹ ವೈ ತತ್ಪರಮಂ ಬ್ರಹ್ಮ ವೇದ ಬ್ರಹ್ಮೈವ ಭವತಿ ನಾಸ್ಯಾಬ್ರಹ್ಮವಿತ್ಯುಲೇ ಭವತಿ |
ತರತಿ ಶೋಕಂ ತರತಿ ಪಾಪ್ಮಾನಂ ಗುಹಾಗ್ರನಿಭ್ಯೋ ವಿಮುಕ್ತೋಽಮೃತೋ ಭವತಿ || 09 ||

ತದೇಷ ಶ್ಲೋಕಃ

ಕ್ರಿಯಾವಂತಃ ಶ್ಲೋತ್ರಿಯಾ ಬ್ರಹ್ಮನಿಷ್ಠಾಃ ಸ್ವಯಂ ಜುಹ್ವತ ಏಕರ್ಷೀನ್ ಶ್ರದ್ಧಯಂತಃ |
ತೇಷಾಮೇವೈತಾಂ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾಂ ವದೇತ ಶಿರೋವ್ರತಂ ವಿಧಿವದ್ ಯೈಸ್ತು ಚೀರ್ಣಮ್ || 10 ||

ತದೇತತ್ ಸತ್ಯಮೃಷಿರಜ್ಞರಾಃ ಪುರೋವಾಚ | ನೈತದಚೀರ್ಣವ್ರತೋಽಧೀತೇ || 11 ||

ಓಂ ನಮಃ ಪರಮರ್ಷಿಭ್ಯೋ ನಮಃ ಪರಮ ಋಷಿಭ್ಯಃ || 06 ||

|| ಇತಿ ಚತುರ್ಥೋಧ್ಯಾಯಃ ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಥವರ್ಣೋಪನಿಷತ್ ||

ಭಾ - 'ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ವಿದಿತ್ವಾ ತು ಬೃಂಹಿತಃ ಸ್ಯಾತ್ ಸ್ವಯೋಗ್ಯತಃ |
ನಾಯೋಗ್ಯಂ ಕಿಂಚಿದಾಪ್ನೋತಿ ಕುತ ಏವ ಹರೇರ್ಗುಣಾನ್ ||' ಇತಿ ಚ |

‘ಬ್ರಹ್ಮತ್ವಂ ಬೃಂಹಿತತ್ವಂ ಸ್ಯಾಜ್ಜೀವಾನಾಂ ನ ಪರಮಾತ್ಮತಾ |
ಅಸ್ವತನ್ತಸ್ಯ ಜೀವಸ್ಯ ಕುತೋ ನಿತ್ಯಸ್ವತನ್ತತಾ ||’ ಇತಿ ಸ್ಕಾಂದೇ |

‘ಯತ್ರಾಮೃತಃ ಸ ಪುರುಷೋ ಹ್ಯವ್ಯಯಾತ್ಮಾ’, ‘ಯತ್ರ ತತ್ಸತ್ಯಸ್ಯ ಪರಮಂ
ನಿಧಾನಮ್’, ‘ಅಮೃತಸ್ಯೈಷ ಸೇತುಃ’, ‘ಶರವತ್ತನ್ಮಯೋ ಭವೇತ್’, ‘ಬ್ರಹ್ಮತಲ್ಲಕ್ಷ್ಯ
ಮುಚ್ಯತೇ’, ‘ನಿರಂಜನಃ ಪರಮಂ ಸಾಮ್ಯಮುಪೈತಿ’ ಇತ್ಯಾದಿನಾ ಮುಕ್ತಸ್ಯ ಸರ್ವತ್ರ
ಭಗವತ್ಸಕಾಶಾದ್ಭೇದಸ್ಯೈವೋಕ್ತತ್ವಾಚ್ಚ | ‘ಮುಕ್ತೋಪಸೃಪ್ಯವ್ಯಪದೇಶಾತ್’
‘ಜಗದ್ವ್ಯಾಪಾರವರ್ಜಮ್’, ‘ಪ್ರಕರಣಾದಸನ್ನಿಹಿತತ್ವಾಚ್ಚ’ ಇತ್ಯಾದಿನಾ ಭಗವತಾಽಪಿ
ಸರ್ವತ್ರ ಭೇದಸ್ಯೈವ ಸೂಚಿತತ್ವಾತ್ | ನ ತೇ ಮಹಿತ್ವಮನ್ವಶ್ನುವನ್ತಿ |

‘ಸೋಽಶ್ರುತೇ ಸರ್ವಾನ್ ಕಾಮಾನ್ ಸಹ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ವಿಪಶ್ಚಿತಾ’ |
‘ಬ್ರಹ್ಮಶಾನಾದಿಭಿದೇವೈರ್ಯತ್ರಾಪ್ತುಂ ನೈವ ಶಕ್ಯತೇ |
ತದ್ಯತ್ಸ್ವಭಾವಃ ಕೈವಲ್ಯಂ ಸ ಭವಾನ್ ಕೇವಲೋ ಹರೇ ||’ ಇತ್ಯಾದೇಶ್ಚ |

‘ಮುಕ್ತೇಭ್ಯೋಽಪಿ ಮನುಷ್ಯೇಭ್ಯೋ ದೇವಾ ಏವ ಗುಣಾಧಿಕಾಃ |
ತೇಭ್ಯೋ ವಾಯುಸ್ತತೋ ವಿಷ್ಣುಃ ಪರಿಪೂರ್ಣಗುಣಃ ಸದಾ ||

ಯೇ ತ್ವೇತದನ್ಯಥಾ ವಿದ್ಯುಸ್ತೇ ಹಿ ಯಾನ್ಯಾಧರಂ ತಮಃ |
ಯೇ ತ್ವೇತದೇವಂ ಜಾನಂತಿ ತೇ ಯಾಂತಿ ಪರಮಂ ಹರಿಮ್ ||’ ಇತಿ ಚ |

‘ದೇವಾನಾಂ ಸಂತತೌ ಜಾತಾಃ ಪ್ರಾಯಶೋ ಜ್ಞಾನಿನಃ ಕೃತೇ |
ಬಲವಧೇತುತಶ್ಚಾನ್ಯೇ ಯಸ್ಮಾದ್ ಬ್ರಹ್ಮವಿದಃ ಸುರಾಃ ||

ನ ಸಂತತೌ ಬ್ರಹ್ಮವಿದೋ ನರಾಣಾಂ ಜ್ಞಾನಿನಾಮಪಿ |
ಪ್ರಾಯಶಃ ಸ್ಯುಃ ಸುರಾಣಾಂ ಚ ನಿಯಮೋಽಯಂ ಕೃತೇ ಯುಗೇ ||

ತಸ್ಮಾತ್ ಸ ಭಗವಾನ್ ವಿಷ್ಣುರ್ಜ್ಞೇಯಃ ಸರ್ವೋತ್ತಮೋತ್ತಮಃ |
ಸದಾ ಸರ್ವಗುಣೈಃ ಪೂರ್ಣೋ ಯೋಽನಂತಃ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ ||’ ಇತಿ ಚ |

ಪ್ರಿಯತಾಂ ಭಗವಾನ್ ಮಹ್ಯಂ ಪ್ರೇಷಪ್ರೇಷತಮಃ ಸದಾ |
ಮಮ ನಿತ್ಯಂ ನಮಾಮ್ಯೇನಂ ಪರಮೋದಾರಸದ್ಗುಣಮ್ || 06 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತಂ
ಅಥರ್ವಣೋಪನಿಷದ್ಭಾಷ್ಯಮ್ ||

	ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು	
	ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣವಶೇ ಸರ್ವಂ ಸ ವಿಷ್ಣೋರ್ವಶಗಃ ಸದಾ	
	ಪ್ರೀಣಯಾಮೋ ವಾಸುದೇವಂ ದೇವತಾಮಣ್ಡಲಾಖಣ್ಡಾಮಣ್ಡಾನಮ್	

